

Handläggare
Sara Östling
Telefon: 08-508 27 918**Till**
Idrottsnämnden

Bidrag till ideella föreningar

Yttrande över stadsrevisionens granskning av bidrag till ideella föreningar, revisionsrapport nr 3, 2022 (Dnr: RVK 2021/104)

Förvaltningens förslag till beslut

1. Som yttrande över rapporten hänvisar idrottsnämnden till förvaltningens tjänsteutlåtande.
2. Nämnden beslutar om omedelbar justering.

Marina Höglund
IdrottsdirektörCarina Braun
Avdelningschef

Sammanfattning

Stadsrevisionen har granskat stadens styrning och uppföljning av bidrag till ideella föreningar avseende 2020. Syftet med granskningen har varit att bedöma om staden säkerställer att bidrag till ideella föreningar beviljas och nyttjas på det sätt som avses. Granskade nämnder är idrottsnämnden samt stadsdelsnämnderna Hässelby-Vällingby, Skarpnäck och Östermalm. Revisionens samlade bedömning är att de granskade nämndernas styrning och uppföljning brister i att säkerställa att bidrag beviljas och nyttjas på det sätt som avses. De synpunkter som lämnas avseende idrottsnämnden besvaras i tjänsteutlåtandet.

Ärendet

Stadsrevisionen har granskat stadens styrning och uppföljning av bidrag till ideella föreningar avseende 2020. Syftet med granskningen har varit att bedöma om staden säkerställer att bidrag till ideella föreningar beviljas och nyttjas på det sätt som avses. Granskade nämnder är idrottsnämnden samt stadsdelsnämnderna Hässelby-Vällingby, Skarpnäck och Östermalm.

Revisionens samlade bedömning är att de granskade nämndernas styrning och uppföljning brister i att säkerställa att bidrag beviljas och nyttjas på det sätt som avses.

Bidrag till ideella föreningar är en möjlighet för Stockholms stad att stötta stadens breda föreningsliv och möjliggöra för stockholmarna att delta i en omfattande och stimulerande fritid. Handlägningsprocessen ska säkerställa att bidrag nyttjas på det sätt som avsetts och att allmänna medel hanteras ansvarsfullt och med transparens. Vidare ska processen säkerställa att inga oseriösa aktörer tar del av bidrag och att risker för oegentligheter och otillåten påverkan minimeras. Revisionens bedömning är att nämnderna brister i samtliga led av handlägningsprocessen.

Utifrån redovisade iakttagelser och bedömningar lämnas följande rekommendationer till idrottsnämnden:

- Säkerställa att stödjande styrdokument ger tillräcklig vägledning i handläggningen.
- Säkerställa att relevanta uppgifter och handlingar inhämtas samt att relevanta och befogade kontroller genomförs i handlägningsprocessen.
- Utveckla dokumentationen av samtliga moment i handlägningsprocessen.
- Förbättra den interna kontrollen i ärenden som handläggs inom ramen för förvaltningens verkställighet.

Ärendets beredning

Ärendet har handlagts inom administrativa avdelningen. Stadsrevisionen har begärt yttrande över rapporten från idrottsnämnden samt stadsdelsnämnderna Hässelby-Vällingby, Skarpnäck och Östermalm senast den 29 april 2022.

Förvaltningens yttrande med synpunkter och förslag

Förvaltningen har faktakontrollerat revisionsrapporten men tyvärr har inte alla de synpunkter och förtydliganden som lämnats av förvaltningen beaktats och förvaltningen anser inte att revisionsprocessen givit tillräckligt med utrymme att reda ut de felaktigheter och missförstånd som uppstått.

Förvaltningen anser inte att det är rimligt generalisera handläggningen av samtliga ärenden avseende krav på kontroller, tvåhandsprincip, dokumentation som inhämtas med mera. Olika stödformer kräver olika rutiner och bedömning vid handläggning. Flera av

nämndens stödformer kräver inte så mycket bedömning utan endast kontroll av kriterier utifrån nämndens beslutade regler. Förvaltningen anser inte att revisionskontoret beaktat detta vid granskning av stickprovet vilket också framgår i flera svar nedan. Det är stor skillnad om en förvaltning handlägger 20 ansökningar per år eller 600-700 ansökningar. Rutiner måste anpassas till ovanstående i relation till vilka risker som finns.

Utöver ovanstående synpunkter har revisionen tagit upp viktiga utvecklingsområden som kommer att ses över och utvecklas framöver. Förvaltningen kommer också att följa de rekommendationer som har lämnats.

Styrdokument

I granskningsrapporten anges följande synpunkt:

”Som komplement till nämndens styrdokument har några av förvaltningarna utarbetat rutiner/checklistor/lathundar eller motsvarande. Granskningen visar att dessa behöver utvecklas för att ge ett bättre stöd i bedömningen av ansökan och redovisning. Nämndernas styrdokument anger exempelvis att dokument som stadgar, verksamhetsberättelse och ekonomisk redovisning ska lämnas in men i rutinbeskrivningar framgår inte om det är tillräckligt att dokumenten lämnas in eller om innehållet ska granskas eller analyseras.”

Förvaltningens yttrande:

Utvalda ärenden i aktuell revision handlades redan 2020. Förvaltningen har gjort ett stort utvecklingsarbete de senaste åren när det gäller föreningsstöd. Bland annat har rutiner och dokumentation utvecklats. Förvaltningen har en rutin att årliga handlingar ska skickas in årligen, senast sex veckor efter föreningens årsmöte. I samband med att dessa skickas in görs också en granskning av handlingarna. Vad som ska kontrolleras i respektive dokument framgår i förvaltningens rutinbeskrivning för årliga handlingar. Att utveckla samtliga rutinbeskrivningar är ett löpande arbete då dessa behöver uppdateras i samband med att förändringar sker i nämndens olika stödformer.

Ställningstaganden och bedömningar i handläggningsprocessen

I granskningsrapporten anges följande synpunkt:

”I granskningen är det inte alltid tydligt vilka underlag och uppgifter som ska inhämtas och hur dessa ska värderas för att ett villkor eller bedömningsgrund ska anses vara uppfyllt. Vidare är det inte tydligt hur ställningstaganden gått till eftersom det saknas notering

eller annan dokumentation. Ett exempel är kravet på att föreningarna ska arbeta för ökad jämställdhet. I granskningen ses att nämnderna begär in olika slags underlag inom området. Det handlar exempelvis om könsuppdelad statistik, stadgar och intygande genom underskrift. Utöver dessa mer formaliaunderlag har flera nämnder en öppen fråga i ansökan och redovisning om hur föreningen arbetar med jämställdhet. Stickproven visar att svaren främst redogör för hur könsfördelningen ser ut och med ett konstaterade att det finns ett underrepresenterat kön.”

Förvaltningens yttrande:

Förvaltningen kommer att se över och utveckla de steg i handläggningsprocessen som behöver tydliggöras samt utveckla dokumentationen inom vissa stödformer för att tydliggöra de bedömningar som ligger till grund för beslut.

Könsuppdelad statistik används bland annat vid uppföljning samt vid framtagande av nya stödformer. Vissa stödformer har flickor som prioriteringsgrund om en prioritering av stöden krävs.

I granskningsrapporten anges följande synpunkt:

”I granskningen noteras att bidrag beviljats till verksamheter inom kulturområdet, något som enligt revisionskontorets uppfattning är tveksamt utifrån reglemente.”

Vidare står det: ”Det framgår inte av nämndens regler vilka aktiviteter som kan anses ingå i nämndens verksamhetsområde. I reglementet beskrivs att nämnden har hand om idrotts- och friluftsverksamhet i den mån det inte tillkommer annan nämnd eller kommunfullmäktige inte för särskilt fall beslutar annat. Granskningen visar att medlemsaktivitetsstöd getts till föreningar med kulturinriktning, till exempel musikverksamhet. Ytterligare föreningar med kultur- eller social inriktning har ansökt om medlemsaktivitetsstöd och fått avslag. Dock inte beroende på att aktiviteterna ligger utanför nämndens verksamhetsområde utan av andra skäl.”

Förvaltningens yttrande:

Förvaltningen har gjort en bredare tolkning av reglementet där det framgår att nämnden ska ”inom sitt verksamhetsområde ombesörja stadens bidragsgivning och stöd i övrigt åt föreningar och sammanslutningar samt stipendieverksamhet”. Generellt ger förvaltningen stöd åt föreningar med barn och ungdomsverksamhet vilket kan ses som ”stöd i övrigt åt föreningar och sammanslutningar samt stipendieverksamhet”. Förvaltningen välkomnar dock ett förtydligande av ansvar mellan nämnderna.

Förvaltningen vill också poängtera att det i handläggningen inte görs någon skillnad mellan idrottsföreningar och övriga föreningar såsom kulturföreningar. Avslag kan bero på många olika faktorer till exempel att ansökan inkommer för sent eller att ansökan inte uppfyller nämndens kriterier för stödet eller grundläggande villkor för att beviljas stöd. Verksamheten får till exempel inte avse studiecirklar eller annan verksamhet som anordnas av studieförbund och skolor. Inte heller studier om trosuppfattning eller politiska ideologier är berättigade till stöd.

I granskningsrapporten anges följande synpunkt:

”Det noteras också att vissa former av ekonomiskt stöd hantearas som verkställighet. Dessa bidrag utgör närmare hälften av budgeten. Ensamhandläggning förekommer. Revisionskontoret ser risker med att principen om att ingen person ensam ska handlägga en transaktion genom hela behandlingskedjan frångås, framförallt då rutinbeskrivningar för vissa stödformer inte är fastställda. Det kan handla både om risk för att bidrag beviljas till oseriösa aktörer samt risk för mutor och jäv.”

Förvaltningens yttrande:

Förvaltningen hanterar en stor mängd ansökningar där nyttan med att fler personer handlägger samma ärende måste vägas mot resurser och kostnader för dubbel hantering. För den mängd ansökningar som hanteras av förvaltningen, främst inom medlemsaktivitetsstödet, har förvaltningen svårt att se nyttan med de resurser det skulle kräva att vara fler personer som handlägger samma ärende. Förvaltningen har istället valt att göra andra typer av kontroller såsom kontroll av föregående års uppgifter (belopp och antal redovisade medlemmar) i jämförelse med årets uppgifter. Likaså görs stickprovskontroller i samband med attest av ansvarig chef. Vid upptäckta avvikelser av inlämnade uppgifter görs mer omfattande granskningar. Förvaltningen kommer att se över hur ytterligare kontroller kan införas och systematiseras för att minska risker.

I granskningsrapporten anges följande synpunkt:

”På liknande sätt som under ansökningsförfarandet visar granskningen att det inte är tydligt vilka underlag och uppgifter som ska inhämtas och hur dessa ska värderas för att redovisningen ska anses vara godkänd. Alla nämnder kräver skriftlig redovisning på särskild blankett, i vissa fall med krav på kvitton eller liknande verifierationer.”

Förvaltningens yttrande:

Det framgår tydligt av nämndens beslutade regler som används vid handläggning av ansökningar och redovisningar. Vid sidan av det används excelfiler för att dokumentera ansökningarna eftersom förvaltningen för närvarande inte har något verksamhetssystem.

I granskningsrapporten anges följande synpunkt:

”Föreningarna ska ha bifogat vissa handlingar i samband med ansökan som exempelvis verksamhetsplan, verksamhetsberättelse och ekonomisk redovisning. I granskningen är det dock inte tydligt om dessa används i uppföljningen. De inlämnade dokumenten kan avse verksamhet långt tillbaka i tiden. Ingen av nämnderna beskriver något tydligt moment där avstämning sker i efterhand av att den skriftliga redovisningen överensstämmer med handlingar som avser bidragsåret. Om inte nämnden genomför verksamhetsbesök eller andra kontroller blir grunden för bedömningen främst det föreningarna själva skriver i redovisningen.”

Förvaltningens yttrande:

Årliga handlingar ska lämnas in senast sex veckor efter det senaste årsmötet och då görs kontroll av handlingarna. Kontroll av att handlingar har lämnats in görs i samband med ansökan. Förvaltningen har ingen möjlighet att ”handlägga om” föregående års stöd och ser inte heller nyttan i det. De årliga handlingarna visar aggregerade uppgifter och utgör inte meningsfulla underlag för någon efterkontroll. Inkomna redovisningar jämförs med de verksamhetskontroller som gjorts samt med kvitton, fakturor och andra underlag som lämnats in. Platsbesök och kontroll av verksamhet görs kontinuerligt.

Handläggningen*I granskningsrapporten anges följande synpunkt:*

”Årliga handlingar ska inlämnas av alla ansökande föreningar oavsett stödform senast sex veckor efter årsmötet och innefattar bland annat stadgar, verksamhets- och ekonomisk berättelse, årsmötesprotokoll, medlemsförteckning. Det noteras att det inte finns något krav på verksamhetsplan eller motsvarande.”

Förvaltningens yttrande:

De handlingar som ska skickas in årligen till idrottsförvaltningen är årsmötesprotokoll, kontaktuppgifter till vald styrelse, verksamhetsberättelse, balans- och resultaträkning och revisionsberättelse. Förvaltningen anser inte att en verksamhetsplan, som generellt sett är väldigt övergripande, ger relevant information för kontroll. Förvaltningen tar istället in annan dokumentation för vissa stödformer såsom program/syfte/inbjudningar och andra uppgifter som anses vara relevanta.

Förvaltningen har i uppdrag att underlätta för föreningarna vilket innebär att de handlingar som begärs in också bör ha ett viktigt syfte för bedömning och handläggning.

I granskningsrapporten anges följande synpunkt:

”Vidare kan ansökningsblanketten innehålla kryssfrågor eller öppna frågor om hur föreningen hanterar olika områden. Stickproven visar att svaren på de öppna frågorna i flera fall är kortfattade och inte alltid ger svar på frågan. Det finns inte noteringar om att svaren har accepterats som tillräckliga.”

Förvaltningens yttrande:

Förvaltningen kommer att se över frågor i blanketter samt dokumentation. En förändring som nyligen gjorts i blanketterna är att föreningen ska intyga att de arbetar demokratiskt.

Dokumentation

I granskningsrapporten anges följande synpunkt:

”Granskningen visar att det är ett utvecklingsområde för flera nämnder och handlar både om att det inte framgår att kontroller och granskningar genomförts och att beredningsarbetet inte dokumenterats.”

Förvaltningens yttrande:

Det här är ett område som förvaltningen kommer att se över och utveckla vidare.

I granskningsrapporten anges följande synpunkt:

”Det framgår inte om särskilda kontrollmoment av det som anges i redovisningen som ska göras. T.ex. om uppföljning i efterhand ska ske av att det föreningen angett i ansökan om sökta bidrag från andra stämmer överens med intäktssredovisningen.”

Förvaltningens yttrande:

När det gäller uppföljning i efterhand av intäktssredovisningen är den vanligtvis inte tillräckligt specificerad för att kunna användas i uppföljning av sökta bidrag. Att utöver lagkrav och allmän praxis ställa ytterligare krav på den ekonomiska redovisningen är problematiskt och skulle även skapa administrativa svårigheter för föreningarna.

I granskningsrapporten anges bland annat följande synpunkter om stickprovsgranskningen av de olika stödformerna:

Medlemsaktivitetsstöd

Kommentarer i revisionsrapporten:

- Det saknas noteringar om kontroller av grundläggande villkor har genomförts.
- Inga noteringar om att samtliga underlag har inlämnats.

Förvaltningens kommentar:

Förvaltningen har en separat excelfil där det framgår att de årliga handlingarna har lämnats in och kontrollerats. Specifika underlag kan också finnas i en mapp som finns för respektive ansökan.

Ledarstöd för drop in-idrott för prioriterade målgrupper

Kommentarer i revisionsrapporten:

- Enligt regler ska samtliga ledare anges med namn och kontaktuppgifter i ansökan. Enligt regler ska samtliga ledare vara minst 14 år, ansökningsblanketten omhändertar inte kravet.
- Program och/eller inbjudan bifogas ej med ansökan i ett ärende. Dock bedöms inte aktiviteten vara en drop-in aktivitet och har avslagits på den grunden.

Förvaltningens kommentar:

Förvaltningen har valt att inhämta uppgifter om ledares ålder i samband med redovisningen av stödet.

Förvaltningen ställer sig oförstående till att revisionen gör en notering om att inbjudan ej bifogats i ett ärende. Ansökan för ärendet det gäller uppfyllde inte kriteriet att vara en drop-in aktivitet och därmed var det inte relevant huruvida de bifogat en inbjudan eller inte. Ansökan beviljades inte.

Stöd för nybörjarsimskola

Kommentar i revisionsrapporten:

- Inga noteringar om kontroll/uppföljning av specifikt syfte med stödformen

Förvaltningens kommentar:

Syftet med stödformen är att öka simkunnigheten vilket framgår i beskrivningen av stödet. Nybörjarsimskolan bedrivs av godkända föreningar som är medlemmar i Svenska Simförbundet. Det finns inte heller något krav på att viss simkunnighet ska uppnås eftersom vattenvana är en viktig del i att lära sig simma. Föräldrarna betalar för simskolan och därmed sker en viss kvalitetssäkring automatiskt. Uppföljning av stödformen görs i samband med att reglerna ses över.

Samtliga stödformer

Kommentar i revisionsrapporten:

- Det noteras för samtliga stödformer att ansökningar som lämnats in under årets första månader inte innehåller årliga handlingar som avser bidragsåret.

Förvaltningens kommentar:

En viss retroaktivitet är oundviklig eftersom årsmöteshandlingarna beslutas/antas på föreningens årsmöte som ofta hålls på våren efter aktuellt verksamhetsår. Förvaltningen ställer krav på att årsmöteshandlingarna ska skickas in senast sex veckor efter årsmötet för att säkerställa att förvaltningen har aktuella handlingar. Kontroller av att handlingar inkommit görs i samband med ansökan och vid utbetalning av stöden.

Bilaga

Stadsrevisionens rapport Nr 3 2022 - Bidrag till ideella föreningar